

Citování literatury v odborné práci

Veškeré získané cizí informace, které užijeme ve vlastní odborné práci, je nutno citovat a používat odkazů na citace. Uvádí se jednak citace pramene, odkud byla informace převzata, jednak místo, odkud byl citát brán, tj. stránka dokumentu.

Bibliografická citace je souhrn údajů o citované publikaci nebo její části umožňující její identifikaci.

Pro tvorbu citací je závazná **mezinárodní norma ISO 690 (01 0197) "Bibliografické citace - obsah, forma a struktura"** (ISO = Mezinárodní organizace pro normalizaci). V této normě jsou uvedena schémata a příklady citací publikovaných monografických a seriálových publikací, kapitol, článků atd. v těchto publikacích a patentových dokumentů. Norma dále stanoví pořadí a způsob uvádění jednotlivých údajů (prvků) v citaci.

Norma se týká citací publikovaných dokumentů jak v tištěné, tak v netištěné podobě. Nelze ji použít pro citace rukopisů nebo jiných nepublikovaných materiálů. *) **ČSN 01 0195** Citování elektronických dokumentů řeší **ČSN ISO 690-2 (01 0197) "Bibliografické citace. Část 2: elektronické dokumenty nebo jejich části"**.

Struktura bibliografických citací, příklady

Ve všech uvedených strukturách tvoří **základní citací údaje zdůrazněné tučným písmem**. Ostatní údaje jsou nepovinné a mohou být uvedeny nebo vynechány v souladu s úrovní podrobnosti zavedenou pro daný soupis citací nebo s vlastnosti citovaného dokumentu. V příkladech jsou uvedeny kompletní citace se všemi povinnými i nepovinnými údaji.

Monografická publikace (jednosvazková nebo vícesvazková kniha, jednorázový sborník)

Primární odpovědnost. Název. Podřízená odpovědnost. **Vydání. Nakladatelské údaje** (místo : nakladatel), **rok.** Rozsah. Edice Poznámky. **Standardní číslo.**

PŘÍKLADY

McMINN, RMH. a HUTCHINS, RT. Barevný atlas anatomie člověka. Přel. P. Dupal... aj. 1. české vyd. Bratislava : Slovart, 1992. 358 s. Orig.: A colour atlas of human anatomy. ISBN 80-7145-033-2.

SCHUMACHER, GH. Anatomia pre stomatológov : učebnica a atlas. 2. diel, Krk, chrbát, centrálny nervový systém, hrudník, brucho, panva, končatiny. Prel. ER. Meitner. Bratislava : Osveta, 1992. 479 .s. Orig. Anatomie fur Stomatologen. ISBN 80-217-0435-7.

MUSÍLEK, Petr. Finanční trhy : instrumenty, instituce a management. 1. vyd. Praha : VŠE, 1994. 340 s. Učební texty vysokých škol ; VŠE Praha - fakulta financí a účetnictví. ISBN 80-7079-149-7.

Seriálová publikace (periodický sborník, časopisy, noviny, ročenky, edice...)

Název. Odpovědnost. Vydání. Údaje o vydávání (data a/nebo čísla). Nakladatelské údaje (místo : nakladatelství), **Rok.** Edice. Poznámky. **Standardní číslo.**

PŘÍKLADY

Acta operativo-oeconomica : zborník Vysokej školy polnohospodárskej v Nitre. Zv. 46. Bratislava : Príroda, 1991. 291 s.

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí. Ministerstvo životního prostředí ČR. 1991- . Praha : PRESS-KO a Retrans. ISSN 0862-9005.

Logos. Universalia. Č.2. Praha : Trigon. 1995. ISSN 0862-7606.

Část z monografie (kapitola, svazek, dodatek...)

Primární odpovědnost. Název zdrojového dokumentu. Vydání, číslo části. Podřízená odpovědnost. **Nakladatelské údaje** (místo : nakladatelství), **rok. Lokace ve zdrojovém dokumentu.**

PŘÍKLADY

Parker, T.J. and HASWELL, W.D. A textbook of zoology. 5th ed., vol. 1. Revised by W.D. Lang. London : MacMillan, 1930. Section 12, Phylum Mollusca, p. 663-782.

BRUNTON, P. Perspektivy. 1. vyd. Sv.2. Přel. R. Formánková ... aj. Praha : Unitaria 1992. Kapitola 19, Vláda relativity, s.19-32.

Příspěvek z monografie

PŘÍSPĚVEK: Primární odpovědnost. Název. In ZDROJOVÝ DOKUMENT Primární odpovědnost. Název. Vydání. Nakladatelské údaje (místo : nakladatelství), **rok. Lokace ve zdrojovém dokumentu.**

WRINGLEY, E.A. Parish registers and the historian. In STEEL, D.J. National index of parish registers. London : Society of Genealogists, 1968, vol. 1, p. 155-167.

FOUČKOVÁ, M. Reinkarnace a hlubinná terapie. In WHITTON, J.L. a FISHER, J. Život mezi životy. Brno : Bollingdanská věž, 1992, s. 9-14.

Článek v seriálové publikaci

Primární odpovědnost. Název. Podřízená odpovědnost. Název zdrojového dokumentu. Vydání. Lokace ve zdrojovém dokumentu: rok, číslo svazku, lokace části.

WEAWER, William. The collectors : command performances. Photography by Robert Bright. Architectural Digest, 1985, vol.42, no.12, p.126-133.

ŠPĚT, Jiří. Jungmannova Historie literatury české a její místo ve vývoji české bibliografie. Česká bibliografie, 1. vyd., 1976, sv.13, s.161-192.

LÍKAŘ, K. Rodinná farma v našich podmínkách : poznatky z praxe. Náš chov, 1991, roč.55, č.7, s.303-307.

Zásady pro uvádění prvků (údajů) v citacích:

Obecná pravidla

Údaje v bibliografických citacích se **přepisují tak, jak jsou uvedeny v originálu.** V souladu s platnou normou se provádí **transliterace nebo romanizace** (transliterovaná forma může nahradit originální nebo se připojuje v hranatých závorkách). Používají se **zkratky** (místo křestních jmen lze uvést iniciály, zkracují se názvy seriálových publikací (ČSN 01 0196), jiná slova a termíny (ČSN 01 0169), názvy zemí (ČSN ISO 3166 (97 1002))). Psaní velkých písmen je dáno pravopisnými pravidly daného jazyka. V citacích se užívá **jednotná forma interpunkce** (viz. struktura citací). **Doplňkové údaje** se uvádějí do hranatých závorek.

Primární odpovědnost

Uvádí se jméno autora nebo autorů díla (u patentových dokumentů jméno přihlašovatele nebo majitele patentu), **jméno editorů (redaktorů) nebo jméno korporativního orgánu.**

Jména se uvádějí ve formě, jak jsou zapsána v citovaném dokumentu. Používá se **invertovaná podoba jména** (v pořadí: příjmení, osobní jméno autora). Křestní jména lze nahradit iniciálami (v případě, že nedojde k nejednoznačnosti identity autora). Provádí se **transliterace nebo romanizace** podle příslušné mezinárodní normy (zatím ČSN 01 0185 Transliterácia cyriliky).

Je-li v dokumentu uvedeno více jmen, uvádí se jako první typograficky nejvýraznější jméno, případně první otištěné (pokud jsou jména stejně výrazná). Mají-li základní odpovědnost za dílo dvě až tři osoby, uvádí se jména všech původců. Jsou-li v dokumentu **více než tři jména**, uvádí se pouze prvé nebo první dvě nebo tři, další lze vynechat. V takovém případě se za poslední uváděné jméno připojuje zkratka "et al." nebo její ekvivalent v češtině "aj."

Např. HORÁK, F., URBÁNKOVÁ, E. a NOVÁKOVÁ, J., aj. / SCHLESINGER, WL., et al.

Jména editorů (redaktorů) se uvádějí tehdy, jsou-li v citovaném dokumentu uvedena na významném místě. Za jméno se připojuje do kulatých závorek zkratka ed. (editor), red. (redaktor).

Jméno korporativního orgánu se uvádí tehdy, je-li dílo výsledkem kolektivní činnosti (zprávy komisi, konferenční materiály ...) nebo jde-li o dílo administrativní (plánovací příručky, adresáře, katalogy firem...). Jméno se uvádí ve formě, jak je zapsáno v dokumentu. U ministerstev lze uvést jméno země, název města lze připojit do kulatých závorek v případě nejednoznačnosti nebo nejasnosti identity orgánu.

Neznámá primární odpovědnost - není-li v dokumentu uveden autor nebo jiná odpovědná osoba, tento prvek se v citaci vynechává a 1. prvkem citace je název díla, nenahrazuje se termínem "Anonym".

Název

Název se uvádí ve formě uvedené v citované publikaci. Je-li v citovaném díle uveden více než 1 název nebo je název uveden ve více jazycích, musí být zapsán nejvýraznější název nebo jazyková forma, případně název uvedený na prvním místě. **Podnázev** nebo jiné údaje vztahující se k názvu lze uvádět, pokud jsou užitečné pro upřesnění nebo identifikaci názvu.

Cizojazyčný název lze doplnit překladem do češtiny uvedeným v hranaté závorce. Příliš dlouhý název nebo podnázev lze zkrátit, počáteční slova se nesmějí vynechávat a smysl musí zůstat zachován. Vynechané údaje se nahrazují 3 tečkami.

Zkratky názvů časopisů se tvoří zatím podle ČSN 01 0196 - Zkracování názvů časopisů a jiných periodik.

Podřízená odpovědnost (nepovinný údaj)

Jména osob nebo korporativních orgánů s podřízenou odpovědností (editoři, redaktoři, překladatelé, ilustrátoři...). Jména se zapisují v tom pořadí, jak jsou uvedena v dokumentu.

Vydání

Označení 1. vydání lze zapsat, pokud je uvedeno v dokumentu. Další vydání se uvádějí vždy ve formě uvedené v dokumentu, používají se arabské číslice a srozumitelné zkratky.

Např. 3rd ed., 2. Aufl., 5. přeprac. vyd., nové rozšíř. vyd.

V citacích seriálových publikací je nutno uvádět podrobně údaje o vydávání (přesný údaj, označení celého průběhu vydávání, označení pouze prvního svazku, pokud se citace vztahuje na celou seriálovou publikaci, která dosud nebyla uzavřena):

NAPŘ. 1995, roč. 38, č. 5 · červenec/srpen 1996 · leden 1976-duben 1981 · roč.12, č. 1 - roč.16, č.4 · leden - březen 1974 - · roč.1, č.1-

Nakladatelské údaje

- **Místo vydání (nepovinný údaj)**

- město se uvádí v jazyce a pravopisu originálu v 1. pádu, lze doplnit název země do kulatých závorek

- pokud je v dokumentu uvedeno více míst vydání, uvádí se nejvýrazněji uvedené nebo první (ostatní místa lze také uvést - např. London; New York; Berlin)

- neznámé místo vydání - pro uvedení této skutečnosti se použije ekvivalentní zkratka, např. b.m.

- **Nakladatel (nepovinný údaj)**

- jméno nakladatele (název nakladatelství) se uvádí v jazyce a pravopisu originálu, lze použít srozumitelné zkratky (křestní jména, výrazy a spol., Inc., s.r.o. ... se vynechávají)

- pokud je v dokumentu uvedeno více vydavatelů, uvádí se nejvýrazněji uvedený nebo první (ostatní lze také uvést - např. New York : Wiley)

- nakladatel není uveden - používá se ekvivalentní zkratka, např. b.n.

- **Datum vydání (povinný údaj)**

- rok vydání se uvádí arabskými číslicemi, není-li možno jej z dokumentu určit, doporučuje se uvést datum přibližné, datum tisku nebo udělení autorských práv (např. cca 1985)

Rozsah (nepovinný údaj)

- celkový počet stran díla (citace díla jako celku), kde rozhodující je poslední číslovaná strana,

- rozsah stran od - do (citace stati, článku) - rozsah stran, na nichž je citovaný text uveden.

U vícesvazkových monografií lze uvést počet svazků.

Edice (nepovinný údaj) - zapisuje se tak, jak je uvedena v dokumentu

Ostatní informace (nepovinný údaj) - různé doplňkové informace (lokace dokumentu, jeho uživatelské určení, užití, vydavatelský statut, kódy klasifikačního systému)

Standardní číslo (ISBN, ISSN) - **povinné** u citací dokumentů jako celku, **nepovinné** u citací částí a článků z monografií a seriálových publikací.

Soupis bibliografických citací

Soupis bibliografických citací je běžně uspořádán abecedně podle 1. prvku = jména autora nebo názvu. Obsahuje-li soupis dvě nebo více položek se stejným jménem autora a položky jsou zapsány za sebou, ve druhé a dalších citacích lze nahradit jméno autora pomlčkou (Př. - . Cellular immunology...). Je-li soupis uspořádán systematicky tak, že prvek "primární odpovědnost" není nutný pro abecední řazení, lze tento prvek zapsat až po názvu.

Odkazy na citace

Odkaz je stručná forma citace vsunutá do pokračujícího textu nebo připojená jako poznámka na stránce dole pod textem, na konci kapitoly nebo na konci textu. Slouží k identifikaci publikace, z níž byly vybrány citované údaje, a vymezení jejich lokace v citované publikaci.

Pokud součástí práce není seznam bibliografických citací nebo tento seznam neobsahuje citace všech v textu odkazovaných položek, je nezbytné, aby 1. odkaz na citovanou publikaci obsahoval všechny údaje povinné pro základní citaci.

Pokud je součástí práce samostatný seznam bibliografických citací, je třeba zajistit odpovídající **vazby mezi odkazy a soupisem citací** některou z následujících metod:

Uvádění prvního prvku citace a data

= **Jméno autora (1.slovo názvu není-li autor uveden) a rok vydání práce, příp. číslo strany.**

Soupis bibliografických citací je uspořádán abecedně podle jména autora, případně podle názvu.

PŘÍKLADY:

(Možný, I., 1992) dokument citován pod autorem

(Statistická,1991) dokument citován pod názvem
(Možný,I.,1992a), (Možný,I.,1992b) více prací téhož autora v 1 roce
(Možný,I.,1992a:231) uvedení stránky citovaného díla

Je-li jméno autora uvedeno v textu práce, není nutno ho v odkazu opakovat, stačí uvést rok a stránku (1988:132)

Metoda číselných citací

Číslice v textu napsané jako horní index nebo do závorek citují dokumenty v pořadí, v němž byly poprvé odkázány. Provádí-li se odkaz na určitou část dokumentu, lze uvést za číslicemi čísla stránek. Citace jsou uspořádány v číselném pořadí do číslovaného soupisu.

PŘÍKLAD: Teorie neviditelných kolegií byla prozkoumána v přírodních vědách (24). O jejich nepřítomnosti mezi historiky se zmiňuje Stieg (13, p.556). Podle Burcharda (8)...

Průběžné poznámky

Číslice následující za odkazy v textu se vztahují k číselně řazeným poznámkám uspořádaným podle pořadí jejich výskytu v textu. Poznámka může odkazovat více než na 1 dokument. Je-li určitý dokument odkazován více než jednou, po sobě následujícím odkazům jsou přidělována samostatná čísla. Poznámka vztahující se k již dříve citovanému dokumentu buď zopakuje úplný odkaz nebo uvede číslo dřívější poznámky s uvedením stran.

1. odkaz na citovanou publikaci by měl obsahovat všechny potřebné údaje k zajištění vazby se záznamem v soupisu bibliografických citací (jméno autora/autorů, plný název, čísla stránek). Druhé a následující odkazy mohou být zkrácené (příjmení autora, zkrácený název, stránky)

PŘÍKLAD:

Text: Teorie neviditelných kolegií byla prozkoumána v přírodních vědách (24). O jejich nepřítomnosti mezi historiky se zmiňuje Stieg (13, p.556). Podle Burcharda (8)...

Odkaz: STIEG, MF. , The information needs of historians, p.556.

Citace: STIEG, MF. The information needs of historians. College and Research Libraries, Nov. 1981, vol.42, no.6, p.549-560.

Podrobné příklady v ČSN ISO 690

Norma neuvádí schémata a příklady citací speciálních dokumentů. Při jejich zpracování lze vycházet ze zásad a příkladů uvedených v ČSN 01 0195 - Bibliografický záznam .

***) ČSN 01 0195**

Norma unifikuje strukturu záznamů různých typů dokumentů (kromě knih, periodik a sborníků i legislativní a patentové dokumenty, normy, kartografické dokumenty, letáky, interní dokumenty, rukopisy, výzkumné a vývojové zprávy, cestovní zprávy, disertační a diplomové práce, zvukové a audiovizuální dokumenty, reprografické kopie, počítačové soubory...)

Některé speciální citace:

recenze (bez zvláštního názvu, recenze se zvláštním názvem)

Příjmení a osobní jméno autora, autorů recenze (Rec.): Záznam recenzované publikace. In: Záznam časopisu, kde je recenze otištěna.

Příjmení a osobní jméno autora, autorů recenze. Název recenze (Rec.): Záznam recenzované publikace. In: Záznam časopisu, kde je recenze otištěna.

záznam v referátovém časopisu Údaje o referované publikaci. In: Údaje o referátovém časopisu.

citace nedostupného materiálu uvedeného v jiném dostupném informačním pramenu

Záznam nedostupného citovaného dokumentu. - Cit. dle Záznam dostupného informačního pramenu.

neoficiální prameny (rukopisné poznámky, záznam z přednášky...)

Přiměřená specifikace dle povahy zdroje informací (viz. též formát APA)

Citování elektronických dokumentů

Struktura bibliografických citací, příklady

Povinné jsou pouze ty prvky, které jsou použitelné pro citovaný dokument, a informace je okamžitě dostupná ze samotného dokumentu nebo doprovodného materiálu (zdůrazněny tučně). Ostatní prvky uváděné jako volitelné se doporučuje rovněž zahrnout do citace, pokud jsou snadno dostupné.

Elektronické monografie, databáze a počítačové programy (celý dokument)

Primární odpovědnost. Název. Druh nosiče. Podřízená odpovědnost. **Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. Datum aktualizace / revize. Datum citování** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). Edice Poznámky. **Dostupnost a přístup** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Standardní číslo.**

PŘÍKLADY

CARROLL, Lewis. Alice's adventures in wonderland [online]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund (Německo)] : WindSpiel, November 1994 [cit. dle 10. února 1995]. Dostupné na World Wide Web : < <http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice/html> >.

Meeting agenda [online]. Gif-sur-Yvette (Francie) : Centre des études nucléaires, Saclay service de documentation, březen 1991- [cit. 30. září 1992]. Aktualizováno čtvrtletně. Formát ASCII. Dostupné v QUESTEL.

AXWORTHY, Glenn. Where in the world is Carmen Sandiego? [disketa]. Verze pro IBM/Tandy. San Rafael (Calif.) : Broderbund Software, 1985. 1 počítačová disketa; 5 1/4 palce. Doprovod. mat.: 1986 World almanac and book of facts.

Elektronické monografie, databáze a počítačové programy (části = závislé díly dokumentu, které nemohou existovat mimo jeho kontext)

Primární odpovědnost (zdrojového dokumentu). **Název** (zdrojového dokumentu). **Druh nosiče.** Podřízená odpovědnost (zdrojového dokumentu). **Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. Datum aktualizace / revize. Datum citování** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Kapitola nebo ekvivalentní označení** (části). **Název** (části). Číslování v rámci zdrojového dokumentu. **Lokace v rámci zdrojového dokumentu.** Poznámky. **Dostupnost a přístup** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Standardní číslo.**

Elektronické monografie, databáze a počítačové programy (příspěvky = samostatné významové jednotky)

Primární odpovědnost (příspěvku). **Název** (příspěvku). **Primární odpovědnost** (zdrojového dokumentu). **Název** (zdrojového dokumentu). **Druh nosiče.** Podřízená odpovědnost (zdrojového dokumentu). **Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. Datum aktualizace / revize. Datum citování** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). Číslování v rámci zdrojového dokumentu. **Lokace v rámci zdrojového dokumentu.** Poznámky. **Dostupnost a přístup** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Standardní číslo.**

PŘÍKLADY

Belle de jour. In Magil's survey of cinema [online]. Pasadena (Calif.) : Salem Press, 1985 - [cit. 1994-08-04]. Přír. č. 0050053. Dostupné v DIALOG Information Service, Palo Alto (Calif.).

McCONNELL, W.H. Constitutional history. In The Canadian Encyclopedia [CD-ROM]. Macintosh version 1.1. Toronto : McClelland, 1993. ISBN 0-710-1932-7

Elektronické seriálové publikace (celá publikace - periodikum)

Název. Druh nosiče. Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. **Datum citování** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). Edice Poznámky. **Dostupnost a přístup** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Standardní číslo.**

Elektronické seriálové publikace (články a jiné příspěvky)

Primární odpovědnost (příspěvku). **Název** (příspěvku). **Název** (seriálové publikace). **Druh nosiče. Vydání. Označení čísla. Datum aktualizace / revize. Datum citování** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Lokace v rámci zdrojového dokumentu.** Poznámky. **Dostupnost a přístup** (povinný pro online dokumenty, volitelný pro ostatní). **Standardní číslo.**

Elektronické nástěnky, diskusní fóra a elektronické zprávy (celý systém elektronických zpráv)

Název. Druh nosiče. Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. **Datum citování.** Poznámky. **Dostupnost a přístup.**

PŘÍKLADY

PASC-L (Public access computer systems forum) [online]. Houston (Tex.) : University of Houston Libraries, June 1989- [cit. 17. května 1995]. Dostupné na Internetu: listserv@uhupvm1.edu.

Elektronické zprávy

Primární odpovědnost (zprávy). **Název** (zprávy). **Název** (zdrojového systému zpráv). **Druh nosiče.** Podřízená odpovědnost (zdrojového dokumentu). **Vydání. Místo vydání : vydavatel, datum vydání. Datum citování .** (U osobní a neveřejné korespondence se uvádí datum odeslání). Číslování v rámci systému zpráv. **Lokace v rámci systému zpráv. Dostupnost a přístup** (povinné s výjimkou osobní nebo neveřejné komunikace). Poznámky.

PŘÍKLADY

PARKER, Elliot. Re: Citing electronic journals. In PACS-L (Public access systems forum) [online]. Houston (Tex.) : University of Houston libraries, 24 November 1994; 13:29:35 CST [cit. 1. Ledna 1995; 16:15 EST]. Dostupné na Internetu: telnetbrsuser@a.cni.org.

PRITCHARD, Sarah. Your request for information about ISO standards [online]. Message to: Margaret MORRISON. 18. February 1995 [cit. 3. Března 1995]. Osobní komunikace.

Zásady pro uvádění údajů v citacích

Viz. zásady citování klasických dokumentů podle normy ČSN ISO 690 (transliterace, zkratky, velká písmena, interpunkce, specifikace prvků popisu...) + **specifické zásady pro elektronické dokumenty:**

Neznámý název

Není-li možné najít v elektronickém dokumentu nebo doprovodné dokumentaci žádný název, nahradí se název několika prvními slovy z dokumentu, po kterých následuje symbol vynechání ("..."). Navíc se napíše stručný popis obsahu dokumentu, který se připojí k náhradnímu názvu v hranatých závorkách.

Druh nosiče

Druh elektronického nosiče se uvádí v hranatých závorkách po názvu: [online] , [CD-ROM] , [magnetická páska] , [disk]

V případě potřeby lze specifikovat s druhem nosiče také **druh dokumentu:** [online databáze] , [databáze na magnetické pásce] , [monografie na CD-ROM] , [online seriálová publikace] , [počítačový program na disku] , [online elektronický časopis] , [elektronická pošta]

Datum vydání

Průběžně vydávané elektronické dokumenty

- pokud vydávání skončilo, uvede se počáteční a konečné datum (září 1991 - srpen 1998). Pokud není toto datum uvedeno na úvodní stránce dokumentu nebo v doprovodné dokumentaci, uvede se datum prvního a posledního užití dokumentu
- pokud dokument stále vychází, uvede se datum počátku vydávání (červen 1991 -), případně datum prvního užití dokumentu

Neznámý rok vydání - uvede se datum udělení autorských práv, příp. fráze "datum neznámé". U online dokumentů lze datum vynechat, datum citace se pak uvede v hranatých závorkách.

Datum aktualizace / revize (aktualizováno v lednu 1997)

Datum citování - uvádí se v hranatých závorkách, např. [cit. 3. září 1997], [cit. 1997-07-28]

Poznámky

Fyzický popis (formát dokumentu, počet a typ fyzických jednotek - např.: ASCII formát), doprovodný materiál (uživatelské příručky, zvukové kazety - např.: doprovodný materiál 1 kazeta), požadavky na systém (model počítače, velikost paměti, software - např.: požadavky na systém: 490 kB RAM), četnost vydávání (např.: průběžná aktualizace, vychází čtvrtletně), jazyk (např.: text v angličtině) nebo uvedení kódu jazyka

Dostupnost a přístupnost

Online dokumenty - musí být uvedena přesná identifikace pramene a jeho lokace, např.:

Dostupné na Internetu: <gopher://info.lib.edu:70/00article/uhlibrary>

Dostupné na World Wide Web: <http://www.nlc-bnc.ca/iso/tc49sc9/standard/590-2.htm>

Dostupné též v HTML verzi na: <http://info.lib/uh.edu/pacrev.html>

Platné normy pro bibliografii a zpracování odborných prací:

ČSN 01 0195 Bibliografický záznam

ČSN ISO 4 (01 0196) Pravidla zkracování slov z názvů a názvů dokumentů

ČSN ISO 690 (01 0197) Bibliografické citace - obsah, forma a struktura

ČSN ISO 690-2 Bibliografické citace. Část 2 - elektronické dokumenty nebo jejich části

ČSN 01 0161 (ISO 7144) Dokumentace - formální úprava disertací a podobných dokumentů

ČSN 01 0166 Nakladatelská (vydavatelská) úprava knih a některých dalších druhů periodických publikací

ČSN 97 6030 Abecední řazení

ČSN 01 6910 Úprava písemností psaných strojem nebo zpracovaných textovými editory

Výše uvedené i další normy a různé příručky zabývající se psaním odborných prací jsou k dispozici ve studovně FVK.

Bibliografické citace podle mezinárodního formátu APA (American Psychological Association) - vzory citací klasických dokumentů, nepublikovaných prací, elektronických dokumentů ...

Další příklady:

tištěné monografie:

Poznámka 1: k prohlížení stránky nutno použít Netscape verze 3 a vyšší (funkčnost použitých barev)

Poznámka 2: černě uvedené údaje v příkladech jsou dle normy povinné, červeně uvedené údaje jsou volitelné.

Příklad 1 (standardní tištěná zahraniční monografie)

CHANDLER, George. *International and national library and information services : a review of some recent developments 1970-80.* Oxford : Pergamon Press, 1982. xii, 275 s. Recent advances in library and information services. ISBN 0-08-025793-3.

Příklad 2 (česká učebnice s vícenásobným autorstvím)

KOLLMANNOVÁ, Ludmila; BUBENIKOVÁ, Libuše; KOPECKÁ, Alena. *Angličtina pro samouky.* 5. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1977. 525 s. Učebnice pro samouky. ISBN 80-04-25663-5.

Příklad 3

JASPERSEN, F.Z.; AYLWARD, A.H.; SUMLINSKI, M.A. *Trends in private investment in developing countries : statistics for 1970-94.* Washington (D.C.) : World Bank, c1995. v, 50 s. Discussion paper, no. 28. ISBN 0-8213-3557-X.

Příklad 4

NEUBAUER, K.W.; DYER, E.R. (ed.). *European library networks.* Norwood (N.J.) : Ablex, c1990. vi, 435 s. ISBN 0-89391-157-7.

tištěné seriály:

Příklad 1 (standardní tištěný časopis)

CD-ROM librarian. Ed. by N. Desmarais. 1986- , vol. 1. Westport : Meckler, 1986- . 11x ročně. ISSN 0893-9934.

Příklad 2

Forum : časopis Univerzity Karlovy. Vydává rektorát Univerzity Karlovy. 1995- , roč. 1, č. 1- . Praha : T-Studio, 1995- . 1x za 14 dnů. K dispozici také elektronicky na WWW. ISSN 1211-1724.

části tištěných monografií:

Příklad 1 (záznam jedné z více částí tištěné monografie)

THOMPSON, Anthony. *Library buildings of Britain and Europe : an international study, with examples mainly from Britain and some from Europe and overseas.* London : Butterworths, 1963. Part I, Synthesis : the creation of a building, s. 1-59.

příspěvky v tištěných monografiích:

Příklad 1 (stat' v tištěném sborníku)

McGILL, Michael; RACINE, Drew. OCLC : Online Computer Library Center. In ARMS, Caroline (ed.). *Campus strategies for libraries and electronic information.* Bedford (Mass.) : Digital Press, 1990, s. 36-56.

články v tištěných seriálech:

Příklad 2 (článek v tištěném časopise)

MOLER, D.E.; YOKOTA, A.; FLIER, J.S. Normal insulin-receptor cDNA sequence in Pima Indians with NIDDM. *Diabetes.* 1989, vol. 38, no. 11, s. 1496-1500.

elektronické monografie, webovská sídla, databáze a počítačový program:

Poznámka 1: k prohlížení stránky nutno použít Netscape verze 3 (funkčnost použitých barev)

Poznámka 2: černě uvedené údaje v příkladech jsou dle normy povinné, červené uvedené údaje jsou volitelné.

Poznámka 3: podtržení u odkazů v adresách není součástí záznamů realizovaných na papírovém médiu - je zaměrně funkční v této WWW stránce

Příklad 1 (bibliografický odkaz na konferenci prezentovanou na WWW)

Authority Control in the 21st Century : An Invitational Conference, March 31 - April 1, 1996 [online]. **Ed O'Neill, Conference Chairman.** Dublin (OH) : OCLC, [1996] [cit. 2003-02-05]. Dostupný z WWW: < <http://www.oclc.org/oclc/man/authconf/confhome.htm> > .

Příklad 2 (bibliografický odkaz na hlavní stránku specializované webovské virtuální knihovny)

Latin American Network Information Center : LANIC [online]. Austin : Institute of Latin American Studies, University of Texas at Austin, c1992-2000 [cit. 2003-02-05]. **The World Wide Web Virtual Library : Latin American Studies.** Dostupný z WWW: < <http://lanic.utexas.edu/las.html> > .

Příklad 3 (bibliografický odkaz na elektronickou publikaci na WWW)

VAVROUŠEK, Petr. Nápis Dareia v Bísutúnu [online]. Praha : Ústav starého Předního Východu FF UK, 1997 [cit. 2001-03-23]. **Scripta electronica. Starý Orient. II, Seria monographica.**

Dostupný z WWW: < <http://enlil.ff.cuni.cz/> > .

části elektronických monografií:

Příklad 1 (bibliografický odkaz na kapitolu knihy uvedené na WWW)

RHEINGOLD, Howard. The Virtual Community [online]. c1998 [cit. 2003-02-05]. Chap. 5, **Multi-User Dungeons and Alternate Identities.** Dostupný z WWW: < <http://www.rheingold.com/vc/book/5.html> > .

příspěvky v elektronických monografiích:

Příklad 1 (bibliografický odkaz na stať ze sborníku v elektronické podobě na WWW)

BAILEY, Joseph P.; MCKNIGHT, Lee W. Internet Economics : What Happens When Constituencies Collide. In *Workshop on Internet economics, March 9-10, 1995* [online]. Cambridge (MA) : Center for Technology, Policy and Industrial Development, Massachusetts Institute of Technology, 1995 [cit. 2003-02-05]. Dostupný z WWW: < <http://www.isoc.org/HMP/PAPER/123/html/paper.html> > .

elektronické seriály:

Příklad 1: bibliografický odkaz na elektronický seriál (je pokračováním dřívějšího papírového seriálu)

CONSERline : newsletter of the CONSER Program [online]. **Published by the Library of Congress, Serial Record Division.** Washington (D.C.) : Library of Congress, Serial Record Division, 1994- [cit. 2003-02-05]. **2x ročně.** Dostupný z WWW: < <http://lcweb.loc.gov/acq/conser/consrlin.html> > . ISSN 1072-611X.

články v elektronických seriálech:

Příklad 1 (bibliografický odkaz na článek z elektronického časopisu)

HIRONS, Jean. PCC Policy Committee holds its first meeting at LC. *CONSERline : newsletter of the CONSER Program* [online]. 1997, no. 11 [cit. 2003-02-05]. Dostupný z WWW: < <http://lcweb.loc.gov/acq/conser/consln11.html#pcc>> .

elektronické konference, diskusní skupiny aj.:

Příklad 1 (bibliografický odkaz na elektronickou konferenci dostupnou také na WWW)

Web4Lib Electronic Discussion : An electronic discussion for library-based World-Wide Web managers [online]. Berkeley : University of California Berkeley Library, April 1994- [cit. 2003-02-05]. **Majitel listu Roy Tennant.** Dostupný z Internetu: < listserv@library.berkeley.edu > .
Přístup také z WWW: < <http://sunsite.berkeley.edu/Web4Lib/>>.

články v elektronických konferencích, diskusních skupinách aj.:

Příklad 1 (bibliografický odkaz na článek (zprávu) z elektronické konference dostupné na WWW)

LESTER, Dan. Re: Can printing from a website be limited? In *Web4Lib Electronic Discussion : An electronic discussion for library-based World-Wide Web managers* [online]. Berkeley : University of California Berkeley Library, Mon 14 Jun 1999 19:30:07 [cit. 2003-02-05].

Přístup také z WWW: < <http://sunsite.berkeley.edu/Web4Lib/archive/9906/0233.html>>.